



دانشگاه علوم پزشکی کرمان

دانشکده بهداشت

پایان نامه مقطع کارشناسی ارشد رشته اپیدمیولوژی

عنوان :

بررسی رابطه بین هوش معنوی باتاب آوری در بیماران مبتلا به سرطان و

تبیین تجربیات روحی و روانی بیماران مبتلا به سرطان

توسط : رضا عبدالله زاده

استاد راهنما : دکتر نرگس خانجانی

استاد مشاور : دکتر میترامودی - دکتر ابوالقاسم الهیاری

سال تحصیلی : ۱۳۹۳-۱۳۹۴



Kerman University of Medical Sciences

**The relationship between spiritual intelligence and resiliency among cancer patients
and Explanation of mental and spiritual experiences in cancer patients**

By

Reza Abdollahzadh

In Partial Fulfillment

Of the Requirements for the Degree

Master of Science in:

Epidemiology

Supervisor

Dr. Narges khanjani

Advisor

Dr. Mitra Moodi

Dr. Abolqasem Allahyari

February 2015

مقدمه: با وجود پیشرفت های قابل توجه علم پزشکی، سرطان همچنان به عنوان یکی از مهمترین بیماری های قرن حاضر و دومین علت مرگ و میر بعد از بیماری های قلبی و عروقی مطرح است. بدون شک سرطان یکی از پر استرس ترین رویداد هایی است که بیماران در مواجهه با آن، دچار ضربه و شوک پیچیده ای شده و تحمل این شرایط برای آنها بسیار سخت خواهد بود. تاب آوری عاملی است که به افراد در مواجهه و سازگاری با شرایط سخت و استرس زای زندگی کمک می کند و آن ها را در برابر اختلالات روانی و مشکلات زندگی محافظت می کند. همچنین سرطان بحران معنوی زیادی را در فرد ایجاد می کند. هوش معنوی یکی از مفاهیم جدید در انواع هوش به شمار می رود که از سطح روابط فیزیکی و شناختی فرد با محیط پیرامون خود فراتر رفته و حیطه شهودی و متعالی زندگی انسان را سامان می دهد. با در نظر گرفتن موضوعات مطرح شده تحقیق حاضر به تعیین ارتباط بین هوش معنوی و تاب آوری در بیماران مبتلا به سرطان و تبیین تجربیات روحی و روانی مبتلایان به سرطان می پردازد.

روش کار: این مطالعه از نوع مقطعی تحلیلی می باشد، که بر روی ۱۰۰ بیمار مبتلا به سرطان انجام شده است. نمونه گیری به روش نمونه گیری تصادفی ساده بوده. داده ها با استفاده از پرسشنامه هوش معنوی (بدیع) و تاب آوری (فرایبرگ) جمع آوری و در نرم افزار SPSS16 وارد و سپس با استفاده از روش های آماری همبستگی پیرسون یا اسپیرمن، آنووا و تی تست در سطح معنی داری $\alpha = 0/05$ تجزیه و تحلیل شدند.

بخش دوم این مطالعه با طراحی کیفی و با روش تحلیل محتوا انجام شد. شرکت کنندگان ۱۴ بیمار مبتلا به سرطان بودند که با روش نمونه گیری هدفمند انتخاب و مورد مصاحبه غیر ساختار یافته قرار گرفتند. انجام مصاحبه تا اشباع داده ها ادامه یافته و سپس اطلاعات مصاحبه مورد تجزیه و تحلیل کیفی قرار گرفت.

یافته ها: آزمون ضریب همبستگی پیرسون، همبستگی معنی داری بین هوش معنوی و ابعاد مختلف تاب آوری را نشان داد، به طوری که ضریب همبستگی بین هوش معنوی و بعد شخصیتی، معنوی، اجتماعی، انسجام خانوادگی و ساختار شخصیت به ترتیب $0/68$ ، $0/65$ ، $0/40$ ، $0/41$ و $0/52$ و با $P < 0/001$ بود. همچنین آزمون ضریب همبستگی پیرسون، همبستگی معنی داری بین هوش معنوی و نمره کلی تاب آوری با $r = 0/66$ و $P < 0/001$ نشان داد.

در مطالعه کیفی طی فرایند تجزیه و تحلیل داده ها در مجموع ۱۰ درون مایه اصلی شامل: شوکه شدن، ترس، اضطراب و استرس و دلهره، احساس ناامیدی، احساس گناه، افسردگی، انزوا و گوشه گیری، احساس کمبود محبت، آماده شدن برای مرگ و تجدید ارتباط با خدا استخراج گردید.

بحث و نتیجه گیری: مطالعه حاضر نشان داد که هوش معنوی و میزان تاب آوری بیماران مبتلا به سرطان با هم در ارتباط است و احتمالاً هر چه میزان هوش معنوی در بیماران مبتلا به سرطان افزایش یابد، میزان تاب آوری این بیماران هم بیشتر می شود.

کلیدواژه ها: هوش معنوی، تاب آوری، سرطان.

Abstract

Introduction

Despite all remarkable progress in medicine, cancer has still remained as one of the most important illness of the present century and the second cause of death following cardiovascular diseases. Undoubtedly, cancer is one of the most stressful phenomena that put suffering patients in an intolerable strike and shock. Resiliency is considered as a factor helping individuals facing difficult situations and protecting them against mental disorders and life difficulties. Moreover, cancer causes spiritual crisis in individuals. Spiritual intelligence is one of the newly-known intelligences going beyond individual's cognitive and physical relationship with the environment and influencing his/her levels of life. The present study aims at investigating the relationship between spiritual intelligence and resiliency levels in cancer suffering patients. Mental and psycho experiences of these patients are also elaborated in this study.

Methodology

This was a cross sectional analytical study on 100 patients suffering from cancer. Sampling was done randomly. Data were collected through a spiritual intelligence questionnaire (Badie et al) and resiliency questionnaire (Freiberg et al). Data were analyzed in SPSS 16 software through Pearson Correlational Statistics, ANOVA, and t-test with the significance level of 0.05.

The second section of the study dealt with qualitative analysis through content analysis approach. Participants were 14 cancer suffering patients selected through random sampling and going through unstructured interviews. Interview was continued until data saturation. Data were then qualitatively analyzed.

Results

According to Pearson correlation analysis, there was a direct and significant correlation between spiritual intelligence and different dimensions of resiliency. Correlational coefficient between spiritual intelligence and spiritual, social and family dimensions, family homogeneity, and personal structure were estimated 0.68, 0.65, 0.40, 0.41, and 0.52, respectively with $p < 0.001$. Besides, Pearson Correlational Coefficient analysis showed a significant correlational relationship between spiritual intelligence and total rate of resiliency with $r = 0.66$ and $p < 0.001$.

In the qualitative study we totally extracted 10 themes including being shocked, fear, anxiety, stress, being disappointed, feeling guilty, depression, isolation, feeling lack of affection, getting ready for death, and remaking relationship with God.

Discussion and Conclusion

The present study indicates that spiritual intelligence and the resiliency level of patients suffering from cancer are correlated and probably as spiritual intelligence increases in patients suffering from cancer the resiliency level also increases.

Key words: Spiritual intelligence, resiliency, Cancer